

Acció de Sensibilització per la Igualtat de Gènere i Prevenció de la Violència Masclista

Gender **E**quality **A**wareness **R**aising

Cofinançat per Programa DAPHNE III
de la Unió Europea

Manual II

**Guia per la realització
d'un seminari de formació
per al professorat**

A lot of pages are not available in this preview. - in order to download the full version please visit the project's website: www.gear-ipv.eu/download

Gender Equality Awareness Raising

Manual II:

**Guía per la realització d'un
seminari de formació
per al professorat**

© 2015. **European Anti-Violence Network, Tots els drets reservats**

Autoritzat a la Unió Europea amb condicions

ISBN:978-960-9569-22-4

Aquest Manual es pot fer servir de franc sempre que sigui amb finalitats no lucratives, se'n reconegui la propietat intel·lectual i prèviament es notifiqui per escrit a la Plataforma Unitària contra les Violències de Gènere.

Dades de contacte per l'Edició en Català del Pack Didàctic GEAR.

Plataforma Unitària contra les Violències de Gènere
Rambla de Santa Mònica, 10, 1ª planta, 08002, Barcelona

Tel.: +34 654.012.469

E-mail: prouviolencia@pangea.org

Website: www.violenciadegenere.org

Dades de contacte per al Pack didàctic GEAR against IPV

European Anti-Violence Network (EAVN)

12 Zacharitsa, 11742, Atenes, Grècia

Correu electrònic: info@antiviolence-net.eu

Pàgina web del projecte GEAR against IPV: www.gear-ipv.eu

Pàgina web de l'EAVN: www.antiviolence-net.eu

Disseny gràfic: European Anti-Violence Network

La 1a Edició del Pack Didàctic "GEAR against IPV" (2011) es va desenvolupar com a part del projecte "Gender Equality Awareness Raising against Intimate Partner Violence" (**GEAR against IPV**) (JLS/2008/DAP3/AG/1258) que es va dur a terme entre 2009 i 2011 en el marc del Programa Daphne III de la Unió Europea.

El material actual es va desenvolupar sobre la base de l'edició revisada del Pack Didàctic "GEAR against IPV", dins del projecte "Gender Equality Awareness Raising against Intimate Partner Violence" (GEAR against IPV) (JLS/2013/DAP3/AG/5408) "Acció de Sensibilització per la Igualtat de Gènere i la Prevenció de la Violència Masclista", que es va dur a terme entre 2014 i 2016 en el marc del Programa Daphne III de la Unió Europea.

El projecte "GEAR against IPV"

Coordinadora del projecte **European Anti-Violence Network (EAVN) - Grècia**

Kiki Petroulaki, Cap de projecte
Antonia Tsirigoti, Coordinadora de projecte
Athanasios Ntinapogias, Investigador
Susan Morucci, Assistent de projecte
Vasso Papassotiropoulos, Administrador de projecte

Sòcies de projecte **SPI Forschung gGmbH -Alemanya** *Elfriede Steffan, Coordinadora nacional de projecte* *Christiane Firnges, Assistent científic*

Austrian Women's Shelter Network, AÖF/ Information Centre Against Violence-Àustria *Maria Rösslhuber, Coordinadora nacional de projecte* *Christina Perka i Irene Muller, Assistents de projecte*

Hellenic Association of Health Education Promoting Teachers - Grècia *Paschalina Kozyva, Coordinadora nacional de projecte* *Athina Tziouma, Administradora*

Participant associat **Center for Education, Counselling and Research (CESI) - Croàcia** *Sanja Cesar, Coordinadora nacional de projecte* *Natasa Bijelic, Assistent de projecte* *Vedrana Kobas, Assistent de projecte*

Avaluadora externa del projecte: Prof.Carol Hagemann-White

El projecte "GEAR against IPV-II"

Coordinadora del projecte **European Anti-Violence Network (EAVN) - Grècia**

Kiki Petroulaki, Cap de projecte
Antonia Tsirigoti, Coordinadora de projecte
Athanasios Ntinapogias, Investigador
Dimitra Petanidou, Investigadora/Assistent de projecte

Sòcies de projecte **Mediterranean Institute of Gender Studies (MIGS) - Xipre** *Susana Elisa Pavlou, Cap nacional de projecte* *Christina Kaili, Investigadora/Assistent de projecte*

Center for Education, Counselling and Research (CESI) - Croàcia *Sanja Cesar, Coordinadora nacional de projecte* *Natasa Bijelic, Assistent de projecte*

Association for Gender Equality and Liberty (ALEG) - Romania *Camelia Proca, Coordinadora nacional de projecte* *Liviu Gaja, Investigador* *Eniko Gall, Formadora/Experta* *Camelia Oana, Assistent de projecte*

Plataforma unitària contra les violències de gènere - Espanya *Neus Pociello Cayuela, Coordinadora nacional del projecte* *Parejo de las Heras Elena & Maritza Buitrago Rave, Investigadora/Assistent de projecte* *Susana Rodríguez Pereiro, Investigadora* *Giulia Paleri, Investigadora* *Núria Pociello Cayuela, Investigadora*

The Smile of the Child - Grècia *Stefanos Alevizos, Coordinador local de projecte* *Dimitris Filippides, Assistent de projecte*

Avaluadora externa del projecte: Prof.Carol Hagemann-White

Aquesta publicació s'ha realitzat amb el suport econòmic del Programa DAPHNE III de la Unió Europea. El seu contingut és responsabilitat exclusiva de les autores i autors, i no reflecteix necessàriament les opinions de la Comissió Europea.

Índex

Abreviatures	II
Agraïments	III
INTRODUCCIÓ	1
A. COM ORGANITZAR UN SEMINARI "GEAR" PER AL PROFESSORAT	7
A1. Dinamització i formació	8
A2. Persones assistents	8
A3. Lloc i horari del seminari	10
A4. Pressupost del seminari	10
A5. Esborrany de l'agenda	11
A6. Preparació de la implementació del seminari	14
B. COM ORGANITZAR EL SEMINARI "GEAR" PER AL PROFESSORAT	17
B1. Mètodes d'aprenentatge	18
B2. Capacitació del professorat en la implementació de tallers "GEAR" a l'aula	20
B3. Capacitació del professorat per a tractar casos de violència	26
C. COM AVALUAR EL SEMINARI "GEAR" PER AL PROFESSORAT	30
C1. Objectiu de l'avaluació	31
C2. Metodologia	31

Annexos

ANNEX 1.	Avaluació del seminari "GEAR against IPV" per al professorat:	
	Qüestionari previ [S-P(pre)]	37
ANNEX 2^a	Avaluació del seminari "GEAR against IPV" per al professorat:	
	Qüestionari posterior [S-P(post)]	45
ANNEX 2^b	Formulari de consentiment per a l'avaluació de seguiment	53
ANNEX 3^a	Avaluació del seminari "GEAR against IPV" per al professorat:	
	Primer qüestionari de seguiment [S-P(seg. 1)]	55
ANNEX 3^b	Segon qüestionari de seguiment del seminari "GEAR against IPV"	
	per al professorat [S-P(seg. 2) + T-P(seg.)]	62
ANNEX 4	Model de certificat del seminari per al professorat	71
ANNEX 5	Plantilles de presentació PowerPoint i documents Word	73
ANNEX 6	Model d'etiqueta de carpeta del seminari de formació per al professorat	75

ABREVIATURES

T-A(pre)	Qüestionari previ T aller per a l' A lumnat
T-A(post)	Qüestionari posterior T aller per a l' A lumnat
T-A(seg)	Qüestionari de seguiment T aller per a l' A lumnat
S-P(pre)	Qüestionari previ S eminari per al P roffessorat
S-P(post)	Qüestionari posterior S eminari per al P roffessorat
S-P(seg. 1 o 2)	Qüestionari de seguiment S eminari per al P roffessorat
T-P(pre)	Qüestionari previ T aller per al P roffessorat
T-P(post)	Qüestionari posterior T aller per al P roffessorat
T-P(seg)	Qüestionari de seguiment T aller per al P roffessorat
GEAR	G ender E quality A wareness R aising against IPV (nom del projecte en anglès)
VBG	Violència basada en el gènere
VRAS	Violència en les relacions afectives-sexuals
VCD	Violència Contra les Dones
MI	Maltractament infantil
VM	Violències Masclistes

DEFINICIONS

- ♦ **Seminari "GEAR against IPV" per al professorat:** Seminari adreçat a capacitar el professorat en la implementació de tallers "GEAR" a les aules i com afrontar casos de violència.
- ♦ **Taller "GEAR against IPV":** Activitats del projecte "GEAR" implementades a l'aula per part d'un professor o d'una professora

AGRAÏMENTS

El projecte "Gender Equality Awareness Raising against Intimate Partner Violence - II" GEAR (Acció de sensibilització per a la igualtat de gènere i la prevenció de la violència masclista (JUST/2013/DAP/AG/5408) es du a terme en el marc del Programa Daphne III de la Unió Europea, del qual n'ha rebut el suport econòmic.

Els quatre materials del Pack Didàctic GEAR són fruit de la revisió de la primera edició del GEAR against IPV Master Package, que es va desenvolupar en el marc del programa Daphne III de la Unió Europea: "Gender Equality Awareness Raising against Intimate Partner Violence" (GEAR against IPV) (JLS/2008/DAP3/AG/1258).

Les activitats incloses en la primera edició del Pack Didàctic són fruit de la revisió de publicacions i materials desenvolupats per diverses organitzacions i professionals de tot el món. Volem manifestar el nostre agraïment a les autores, autors, editores i editors que han autoritzat l'ús, l'adaptació i la traducció de les activitats incloses en els seus materials.

La primera edició dels manuals del Pack Didàctic va ser revisada i avaluada per persones expertes de tot el món que han col·laborat de forma voluntària en el projecte. Volem expressar, per tant, el nostre agraïment als següents experts i expertes, per la seva aportació amb comentaris d'incalculable valor que han contribuït a millorar tots els materials:

- **Maria de Bruyn**, assessora senior en polítiques, Ipas
- **Shanna Burns**, investigadora associada, CAMH Centre for Prevention Science
- **Regine Derr**, Institut de la Joventut d'Alemanya, Centre d'Informació sobre Violència Infantil i Desatenció
- **Amir Hodžić**, expert nacional per Croàcia
- **Maja Mamula**, experta nacional per Croàcia, psicòloga
- **Anna Markulin**, professora de cultura i filosofia croates
- **Lori Michau**, Codirectora, Raising Voices
- **Artemis Pana**, consultora independent – Violència de gènere
- **Matina Papagiannopoulou**, sociòloga/criminòloga, membre científic especialitzat de la Secretaria General per la Igualtat de Gèneres, Ministeri de l'Interior de Grècia
- **E. Lisa Price**, professora associada i psicòloga
- **David A. Wolfe**, RBC Chair a Children's Mental Health (CAMH) i professor de psiquiatria i psicologia (Universitat de Toronto)

L'edició en català del Pack Didàctic GEAR ha estat revisada i avaluada de manera voluntària per expertes nacionals, a les quals també volem expressar el nostre agraïment per la seva valuosa aportació:

- ♦ **Mireia Bofill Abelló**, traductora i experta en gènere.
- ♦ **Zakia El Felk Drioui**, doctora en Física i professora de secundària.
- ♦ **Marisa Fernández Gálvez**, advocada especialitzada en gènere i violències masclistes.
- ♦ **Mercè Otero Vidal**, professora de secundària i activista feminista.
- ♦ **Nieves Prado Soto**, pedagoga social especialitzada en gènere i violències patriarcal.

Manual II:

**Guía per la realització d'un
seminari de formació
per al professorat**

Introducció

El material i les accions incloses al Pack didàctic **"Acció de Sensibilització per la Igualtat de Gènere i Prevenció de la Violència Masclista"** (GEAR) van adreçades a fomentar la **prevenció primària de la Violència en les Relacions Afectives-Sexuals (VRAS)** amb una **intervenció basada en l'àmbit educatiu** amb l'objectiu de sensibilitzar i deconstruir els estereotips de gènere establerts tant per l'alumnat de secundària com per al professorat. Més concretament, per tal de sensibilitzar l'alumnat amb els recursos que ofereix el GEAR, es facilita una formació específica per sensibilitzar i fomentar la capacitat del professorat perquè puguin implementar a l'aula programes de prevenció primària de la VRAS; aprofundint sobre les desigualtats de gènere i els efectes perjudicials dels estereotips de gènere. La deconstrucció d'aquests estereotips ajudarà a l'alumnat a desenvolupar una actitud de tolerància zero envers la violència a una edat relativament precoç, amb l'objectiu final de fomentar el desenvolupament de relacions saludables i d'igualtat entre el jovent.

Per què és important la prevenció de la violència masclista en les relacions afectives-sexuals?

Des del moment del naixement, cada persona rep constantment de la seva família, de l'escola i de la comunitat molts missatges, explícits i implícits, que indiquen quin és el patró de feminitat i masculinitat "adient". Aquests missatges exerceixen pressió perquè les persones compleixin tot un seguit de funcions i expectatives que depenen d'aquest gènere socialment estructurat. I com més patriarcal és l'estructura d'una societat, més gran és la insistència en què les persones de diferent sexe adopten uns valors diferenciats. Així, nois i noies, homes i dones, atrapats dins dels seus estereotips de gènere, són induïts a acceptar i assumir els rols que els són imposats: el noi/home ha de ser sempre el vencedor, ha de tenir el control i ser fort, agressiu i competitiu, mentre que la noia/dona ha de ser sensible i emocional, tolerant, passiva i amb esperit de sacrifici. Amb aquestes percepcions ben establertes que condueixen a que un sexe sigui dominant sobre l'altre, no ens ha d'estranyar que la violència aparegui en les seves relacions afectives i sexuals. La paradoxa és òbvia: tots i totes, conscient o inconscientment, reforcem els estereotips socials que provoquen la violència alhora que lluitem per eliminar la violència de la nostra comunitat, sense ni tan sols copsar la connexió que hi ha entre els estereotips de gènere i la violència contra les dones i les noies.

Justament per aquest motiu, la prevenció d'aquest tipus de violència hauria de començar a la infància i, per tant, el sistema educatiu és l'escenari ideal per fer aquest esforç de manera progressiva, començant des de l'escola bressol i acabant per la universitat, o fins i tot com a aprenentatge al llarg de tota la vida. Evidentment, l'enfocament haurà de variar segons l'edat: a l'escola bressol i en els primers cursos de primària, l'esforç en prevenció de la violència hauria de centrar-se en el desenvolupament d'una personalitat sana, lliure de percepcions estereotipades dels gèneres (si assolixen aquesta personalitat, no faran servir la violència com a mitjà d'afirmació personal ni acceptaran ser víctimes d'aquesta violència ni tampoc la toleraran en els seus entorns socials); en una etapa posterior, quan l'alumnat ha madurat, es poden introduir maneres d'exercir pressió social sobre el seu grup d'iguals per tal d'assolir el canvi social desitjat, en la direcció d'una tolerància zero.

S'ha seleccionat el professorat perquè pot tenir un paper clau en la implementació d'aquestes activitats de sensibilització a l'aula, ja que són les persones adultes que més a prop estan dels nens i nenes, després de les mares i els pares. Tot i així, si no han rebut una formació específica, és probable que la majoria del professorat comparteixi la mateixa visió estereotipada de gènere inherent a la població general, factor que constituiria una limitació important per dur a terme aquest paper clau. Per aquest motiu el projecte "GEAR" també inclou formació per al professorat que, a més de generar la capacitat i les aptituds adients, també posa l'èmfasi en deconstruir els seus propis estereotips de gènere i en reconèixer la importància de la implementació del projecte a l'aula. Atès que gairebé tota la infància i la adolescència van a escola, és imprescindible que s'ofereixin programes d'igualtat de gènere als centres educatius, com a mitjà de prevenció primària de la violència de gènere i la VRAS, impartits per professorat amb sensibilitat i formació adequada.

Volem remarcar que la recomanació anterior coincideix amb l'esperit de l'article 14 del *Conveni sobre la prevenció i la lluita contra la violència envers les dones i la violència domèstica* del Consell d'Europa (2011), on s'indica que aquest tipus de "material didàctic [...] adaptat a la fase evolutiva de l'alumnat" hauria d'estar inclòs no només "en els plans d'estudis oficials i en tots els nivells de l'ensenyament", sinó també "en les estructures educatives informals, així com en les estructures esportives, culturals i de lleure i en els mitjans de comunicació". Malauradament, a la majoria dels països de la UE –inclosos aquells que han participat en els projectes "GEAR against IPV" I i II¹– aquesta tasca no està inclosa en els plans d'estudis; el professorat no està ni sensibilitzat ni format, i com a resultat, els i les docents, a més de tenir percepcions de gènere estereotipades, tracten l'alumnat d'una manera discriminatòria segons el seu gènere, basant-se en aquests estereotips; i el que és més greu, en molts casos no són conscients que el seu comportament és discriminatori segons el gènere i sovint reforcen una conducta basada en rols de gènere estereotipats. El projecte "GEAR against IPV" vol contribuir a modificar aquesta situació sensibilitzant el professorat i fent-li de guia per ajudar-lo a identificar i deconstruir els seus propis estereotips de gènere.

Aquest projecte va adreçat a l'alumnat d'entre dotze i setze anys, però tots els i les professionals que han treballat en el desenvolupament d'aquest material comparteixen la forta creença que la tasca preventiva dirigida a deconstruir els estereotips de gènere hauria de començar el més aviat possible en l'àmbit escolar (és a dir, des de l'escola bressol); a més, consideren que el material del projecte GEAR és adient per a nens i nenes a partir de 12 anys, però gairebé totes les activitats dels mòduls dedicats als *Estereotips de gènere i igualtat de gèneres* i a les *Relacions saludables i no saludables* es poden fer servir amb nens i nene menors d'edat. Malgrat tot, a molts països encara hi ha una forta resistència per part de les autoritats educatives, que no consideren adient que els nens i nenes participin en aquest tipus d'intervencions i no autoritzen la realització de programes semblants, ni tan sols a primària; per tal de vèncer aquesta resistència, es va decidir que aquests països seguirien una estratègia inversa, és a dir, que la tasca preventiva s'iniciaria en un nivell educatiu més elevat, per després passar a edats inferiors.

Malgrat que als nens i les nenes se'ls inculquen estereotips de gènere des del seu naixement, i per tant és important començar a desmuntar-los el més aviat possible, a partir dels 14 anys entren en una edat decisiva perquè, en la majoria de països, és quan comencen o han començat a tenir relacions afectives-sexuals. El sistema educatiu pot ser un punt d'intervenció clau per proveir l'alumnat de la informació necessària i les aptituds que els permetran evitar cometre o patir VRAS i/o saber com reaccionar davant d'aquesta violència.

Després dels resultats obtinguts amb noies i nois de 14 anys en el marc del projecte GEAR-I, es farà una prova pilot de l'aplicabilitat del material amb l'alumnat, a partir dels 12 anys en el context del projecte GEAR- II.

---

¹ Àustria, Xipre, Croàcia, Alemanya, Grècia, Romania i Espanya

L'edició en Català del Pack Didàctic GEAR

La versió espanyola, editada en català, del Pack Didàctic GEAR, està formada per quatre Manuals:

Manual I: Manual Marc Projecte GEAR.

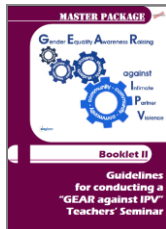
Manual II: Guia per a la realització d'un seminari GEAR de formació per al professorat.

Manual III: Manual per al professorat.

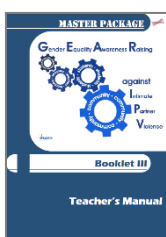
Manual IV: Quadern d'activitats per a l'alumnat.

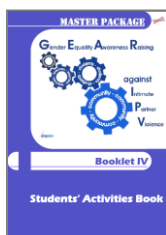
El Manual I presenta l'enfocament del projecte GEAR en el context sobre el qual es va desenvolupar el material, conjuntament amb suggeriments sobre com donar a conèixer el programa i el material, maneres d'adreçar-se als grups objectiu i idees per fer pressió en l'àmbit nacional amb accions específiques adreçades a incorporar els tallers GEAR als currículums dels centres de secundària.

El Manual II es va desenvolupar com a guia per a una formació uniforme, en la mesura del possible, del professorat d'un mateix país o de diferents països de la UE que vulguin endegar els tallers GEAR amb adolescents o infants a l'aula (o a un marc diferent).

El Manual III proporciona al professorat informació útil de referència, a més de pautes per organitzar un taller GEAR i una descripció pas a pas del procés per posar en pràctica, documentar i avaluar el taller a l'aula. La part central del Manual III consisteix en un recull d'activitats ja preparades per què es puguin realitzar a l'aula.

El Manual IV, va adreçat a l'alumnat i està estretament relacionat amb el Manual III, s'ha desenvolupat de tal manera que el professorat pugui disposar de fitxes de treball i materials ja preparats per a la realització dels tallers.

MANUAL II

El Manual II, que porta per títol "Guía per la realització d'un seminari de formació per al professorat", es va desenvolupar com a guia per assolir una formació uniforme del professorat del mateix país o de diferents països de la UE que vulgui implementar els tallers de "GEAR" amb adolescència o infància a l'aula o en altres àmbits.

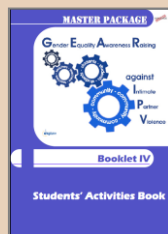
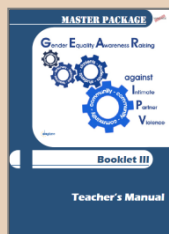
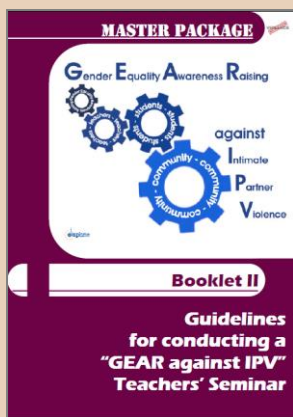
En resum, els objectius del seminari "GEAR" per al professorat són:

- ♦ capacitar al professorat per a implementar i avaluar els tallers GEAR a l'aula.

El seminari també inclou parts que permeten al professorat:

- ♦ reflexionar sobre actituds i comportaments estereotipats de gènere, a més d'actituds que recolzen la tolerància a la violència i la seva modificació.
- ♦ obtenir tota la informació i les habilitats necessàries per poder identificar i tractar casos potencials de violència que l'alumnat pugui comunicar durant o després de la implementació dels tallers "GEAR"
- ♦ permetre que el professorat intercanviï bones pràctiques basades en la seva pròpia experiència.

A. Com organitzar un seminari "GEAR" per al professorat

El **seminari "GEAR" per al professorat** és una formació molt intensiva perquè pretén, en un període de temps molt breu, donar al professorat les eines necessàries per poder implementar els **tallers "GEAR"** a l'aula, a més d'oferir suport als i les alumnes que pateixin violència en la seva relació afectiva-sexual o a la família.

Per aquest motiu, l'organització i la preparació del seminari representen una etapa fonamental de la qual depèn l'assoliment d'aquest objectiu concret. Factors com l'adequació científica de les persones encarregades de la dinamització i la formació, els perfils i la motivació personals de les persones assistents, el lloc, l'hora i la durada del seminari que es presenten a continuació poden tenir una influència positiva o negativa en l'eficàcia de la formació del professorat.

A. Com organitzar un seminari "GEAR" per al professorat

A1. Dinamització i formació

Perquè el seminari assoleixi els seus objectius, és a dir, capacitar el professorat per implementar tallers "GEAR" a l'aula, a més de tenir la capacitat de detectar u abordar casos de violència [violència en les relacions afectives-sexuals (VRAS) i/o maltractament infantil], la persona que dinamitzi la formació del professorat hauria de tenir la qualificació específica segons es descriu als següents paràgrafs.

Una part important de la tasca dels professionals que facilitaran la formació per al professorat de "GEAR" serà oferir un simulacre d'un taller "GEAR", és a dir, implementar un conjunt d'activitats exactament com s'espera que es faci a l'aula. Per tant, les persones encarregades de la formació han de ser plenament capaces de treballar fent servir només **mètodes d'aprenentatge actiu** perquè oferiran al professorat un exemple de model d'implementació del taller "GEAR". Les persones que dinamitzin també haurien d'estar molt familiaritzades amb tot el material que conté el pack didàctic "GEAR" i amb la seva implementació en el context de l'aula o a un altre entorn amb grups de nois i noies.

També s'espera que la mateixa persona faci la formació teòrica al professorat pel què fa als temes tractats al projecte "GEAR", de manera que han de ser, si no expertes, com a mínim molt bones coneixedores dels temes relacionats amb la igualtat de gènere, la violència en les relacions afectives-sexuals (VRAS) i el maltractament infantil, incloent les qüestions pràctiques (p. ex. serveis de suport disponibles i qüestions legals relacionades, com si és obligatori o opcional informar d'un cas de VRAS al seu país)¹. A més, les persones que dinamitzin han de tenir la capacitat d'oferir suport a qualsevol persona participant que mostri senyals d'alteració emocional per experiències personals relacionades amb el contingut del seminari.

A2. Persones assistents

Identitat dels i de les assistents. En el marc del projecte DAPHNE en què es va desenvolupar el material, el grup objectiu del seminari "GEAR against IPV" per al professorat era **professorat actiu** a escoles amb **alumnes de 14-16 anys**, de tots dos sexes. Fora del context del projecte, però, aquest grup diana es pot ampliar a professorat que treballi a escoles d'educació secundària amb **alumnes d'entre 12-18 anys (des de 1er d'ESO fins a 2on de Batxillerat)**, ja que gairebé totes les activitats "GEAR" són adients per a intervencions implementades amb nens i nenes més grans (i la majoria també amb nens i nenes més petits). El projecte DAPHNE "GEAR against IPV - II" també ofereix l'oportunitat d'ampliar el grup diana a d'altres professionals de l'àmbit educatiu, de salut i social, tan des de la intervenció pública com del tercer sector social, que treballen amb adolescents en risc (a partir de 12 anys) o infants d'alt risc de la mateixa edat que es troben en situació d'abandonament o maltractament, estiguin tutelats o no per l'administració pública.

Tot i que l'objectiu final del seminari és formar professorat que vulgui implementar els tallers "GEAR" a l'aula, es recomana no limitar el públic del seminari a un nombre petit de professors i professores molt motivats, sinó incloure el màxim nombre possible, fins i tot aquells i aquelles

¹ Les raons per tractar el tema de la VDI en aquest projecte es descriuen al capítol B3

que tinguin una actitud negativa vers la implementació d'aquest tipus d'intervenció a l'escola. La situació ideal per a un país, una ciutat o fins i tot per a una escola que vulgui implementar tallers "GEAR" seria que tot el professorat pogués assistir al seminari; així tindrien l'oportunitat d'avaluar, i potser deconstruir, els seus propis estereotips de gènere la qual cosa, alhora, podria reduir la resistència que el projecte pogués trobar durant la seva implementació per part dels i les seves col·legues o del o de la implementadora.

També es recomana incloure al seminari o dur a terme seminaris especials per a persones clau que siguin responsables de la coordinació d'aquest tipus d'activitats implementades pel professorat o de crear polítiques al sistema educatiu o les escoles.

El motiu que hi ha darrere l'ampliació del grup objectiu és tenir el màxim de professorat responsable de polítiques format, que podrà actuar com a multiplicador promocionant i fent pressió per adoptar el programa "GEAR" (o programes semblants) dins del currículum oficial de l'escola.

Altres professionals relacionats amb l'escola, com responsables de tutoria, de direcció, de psicologia, d'infermeria i de treball social, també poden rebre la formació per poder facilitar tallers "GEAR". També aquelles persones tècniques de l'àmbit social o de l'administració pública que treballen al Departament d'Ensenyament, al Consorci d'Educació, a la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència, al Institut Català de les Dones o a en entitats social que poden promocionar la seva incorporació i desenvolupament.

Captació de persones assistents. La captació de professorat per rebre la formació pot fer-se per la via formal o informal, ja que no hi ha establerts, més enllà dels criteris de qualitat educativa, d'altres requisits previs des del sistema educatiu pel desenvolupament de tallers "GEAR" als centres d'educació secundària. No obstant es considera important poder incorporar la formació a la programació de formació formal i continuada al professorat per part del departament d'Ensenyament o el Consorci d'Educació, per tal que no esdevingui una acció aïllada i alhora es pugui facilitar des del propi sistema i estructuralment la participació activa del professorat.

Per tant, alhora d'organitzar un seminari per al professorat es considera important realitzar diverses presentacions a les persones responsables d'aquests departaments així com professionals de les entitats socials actives en la matèria al territori per tal de garantir una acció coordinada i en xarxa, i ampliar l'abast del circuit de captació del professorat assistent.

Selecció dels candidats i de les candidates a assistents. En cas que el nombre de candidats i candidates a assistents superi els vostres recursos (de temps, espai o pressupost), es recomana seleccionar el professorat que rebrà la formació basant-se en la seva motivació o possibilitat d'implementar un taller "GEAR" a l'aula. Una entrevista en persona o un qüestionari d'avaluació de necessitats podrien ajudar a valorar aquests factors.

Mida del grup. És fonamental, com a mínim per al simulacre de taller "GEAR" (Part I del seminari per al professorat), fer-ho en grups petits per aplicar els mètodes d'aprenentatge actiu i que siguin el més eficaços possible. D'altra banda, la majoria del professorat estarà obligat a implementar el "GEAR" amb una classe sencera d'alumnes, per això es recomana, si és possible, que el grup no sigui molt més petit que la mida habitual d'una classe típica al seu país, on l'haurà d'implementar. Així, la formació del professorat constituirà un simulacre exacte de la implementació del "GEAR" a l'aula.

Els i les participants que assisteixen al seminari "GEAR" per al professorat, però, podrien ser molts més, sempre que hi hagi la possibilitat de dividir-los en grups més petits, cadascun dinamitzat per una persona diferent, durant la implementació del simulacre de taller "GEAR".

A3. Lloc i horari del seminari

S'haurien de tenir molt en compte tots els aspectes de l'entorn de la formació (ubicació, espai, comoditat, adequació de la sala), sense subestimar l'impacte de cadascun d'ells tindrà en l'eficàcia de la vostra formació; una sala adient, sense soroll, amb seients i taules còmodes (quan calguin) i prou espai per a tots i totes les participants i les activitats anticipades que també estigui ubicat a un lloc adient demostra el vostre respecte envers ells i elles i la importància que doneu a la seva feina (tant durant com després del seminari); també es transmet el mateix missatge als i les participants amb una preparació rigorosa del seminari fins a l'últim detall; normalment, la qualitat de la feina, actual i futura, del docent respectat farà que tots els esforços paguin la pena.

En cas que els i les assistents siguin de ciutats diferents, es recomana dur a terme diferents seminaris a les seves ciutats (o a les seves regions) o seleccionar la que sigui més convenient per la distància, i allotjar-los al mateix hotel on es farà el seminari o a un hotel molt proper a la sala del seminari.

Igualment important és el període (i l'hora) escollit per dur a terme el seminari, ja que hauria de ser el més convenient possible per als horaris de feina del professorat. La millor manera és pactar-ho amb els i les participants.

L'horari de les pauses també és un element important per donar als i les participants, en intervals de temps regulars, l'oportunitat d'assimilar la informació rebuda; també cal remarcar que en els mètodes d'aprenentatge actiu les pauses es consideren una oportunitat més d'intercanviar opinions, experiències i idees entre els i les participants (és a dir, no només entre les persones assistents, sinó també entre elles i les persones encarregades de la dinamització); així, es recomana que la persona encarregada de la dinamització s'uneixi a les persones assistents a totes les pauses del cafè i per dinar o sopar.

A4. Pressupost del seminari

Fer un pressupost adequat és important perquè us permetrà dedicar tots els vostres esforços a la formació i no intentar solucionar problemes imprevistos que puguin sorgir durant el seminari. Per fer un pressupost adequat, primer hauríeu de decidir:

- ◆ El **nombre d'assistents**, a més de si la formació es farà en un grup o no; si no, també s'ha de decidir
  - ◇ el nombre de subgrups i
  - ◇ el nombre de persones dinamitzadores per grup (una o dues), que definirà el **nombre de persones dinamitzadores/formadores** necessari
  - ◇ el nombre de subgrups i
  - ◇ el nombre de persones dinamitzadores per grup (una o dues), que definirà el **nombre de persones dinamitzadores/formadores** necessari
- ◆ La **durada** del seminari (total d'hores i nombre de dies distribuïts), de la qual depen:

- ◊ el cost de lloguer de la sala del seminari (si és aplicable)
- ◊ els honoraris de la persona dinamitzadora
- ◊ el cost de les pauses de cafè i els dinars o sopars que s'ofereixen
- ◊ els honoraris de les persones assistents (si teniu intenció de donar una motivació econòmica per a la seva participació)
- ◆ Si voleu cobrir les **despeses de viatges i allotjament**; en cas afirmatiu, per a quantes persones
  - ◊ una altra opció, si esteu planificant diferents seminaris a les ciutats on resideix el professorat, hauríeu d'incloure al vostre pressupost el cost de viatges i allotjament de la persona dinamitzadora
- ◆ A més dels costs esmentats, hauríeu d'afegir el **cost de tots els materials** (per veure una llista detallada, vegeu el capítol A6) que es faran servir durant el seminari (des de fotocòpies a cartrons, papers murals, tisores i enganxines per preparar el material), a més dels que es proporcionaran als i les assistents (fotocòpies, CDs, etc.).

A5. Esborrany de l'agenda

El seminari "GEAR" per al professorat consta de les tres parts següents:

PART I. Simulacre del desenvolupament del taller "GEAR"

PART II. Com fer servir el Manual III: Manual "GEAR" per al professorat: formació del professorat sobre com:

- ◆ **organitzar** la implementació d'un taller "GEAR"
- ◆ **dur-lo a terme**
- ◆ **documentar i informar** sobre la seva implementació i
- ◆ **avaluar** l'eficàcia de la seva intervenció

PART III. Formació teòrica del professorat en:

- ◆ qüestions d'igualtat de gènere, violència de parella, VRAS i MI
- ◆ com afrontar casos de sospita de violència o violència confirmada i altres qüestions ètiques

Les Parts I i II tenen com a objectiu capacitar el professorat en la implementació dels tallers "GEAR" a l'aula, mentre que l'objectiu de la Part III és capacitar-los per afrontar casos de sospita de violència o violència confirmada, tal i com es descriu a continuació als capítols B2 i B3. Els mètodes d'aprenentatge que es fan servir per assolir aquests objectius i els motius per escollir-los es descriu més detalladament al capítol B1. A més d'aquestes parts, també hi ha una secció d'introducció i una de tancament; en aquestes seccions també s'anticipa l'ús dels qüestionaris d'avaluació previs i posteriors al seminari (descrits al capítol C i adjunts als Annexos 1 i 2).

La **Taula 1** il·lustra l'agenda suggerida per a un seminari "GEAR" per al professorat amb la **durada neta**², que va de 18 a 30 hores, i la seva distribució en dies, mentre que els temes que s'inclouen a cada part/secció es presenten i comenten al capítol B, on també es connecten amb el material de suport corresponent.

Taula 1. Agenda del seminari "GEAR against IPV" per al professorat

² Excloent la durada de les pauses

Durada Mínima 18 hores ³	TEMA	Durada Màxima 30 hores ⁴
Secció d'introducció (des de la perspectiva del professorat)		
DIA 1 1 hora	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Breu introducció ♦ Emplenar el qüestionari previ al seminari ♦ Expectatives i avaluació de la desigualtat de gènere 	DIA 1 1 hora
PART I. Simulacre del desenvolupament del taller "GEAR" (des de la perspectiva de l'alumnat)		
5 hores	Mòdul 1. Secció d'introducció	5 hores
DIA 2 3 hores	Mòdul 2. Estereotips de gènere i igualtat de gènere	DIA 2 6 hores
	Mòdul 3. Relacions saludables i no saludables	DIA 3 3 hores
	Mòdul 4. La violència del company íntim	
1 hora	Reflexió sobre el taller "GEAR" (des de la perspectiva del professorat)	1 hora
PART II. Com fer servir el Manual III: Manual "GEAR against IPV" del professorat (des de la perspectiva del professorat)		
2 hores	Qüestions pràctiques sobre com organitzar, dur a terme, avaluar i informar sobre la implementació del taller "GEAR against IPV" a l'aula	2 hores
		DIA 4 2 hores
Secció optativa (des de la perspectiva del professorat)		
DIA 3 0,5 hora	Com augmentar els multiplicadors i la sostenibilitat de la intervenció "GEAR"	2 hores
PART III. Formació teòrica (des de la perspectiva del professorat)		
5 hores	Sensibilització sobre qüestions d'igualtat de gènere, violència de parella, VRAS i MI Com afrontar casos de violència <ul style="list-style-type: none"> ♦ Informació específica de país com lleis nacionals, codi de conducta del professorat, codi ètic (si és aplicable), serveis de suport ♦ Potenciar les habilitats del professorat 	2 hores
		DIA 5 5 hores
Secció de tancament (des de la perspectiva del professorat)		
0,5 hora	Emplenar el qüestionari posterior al seminari	1 hora
	Tancament del seminari	

³ Durada neta (excloses les pauses) d'un seminari de 3 dies amb una durada total de 24 hores

⁴ Durada neta (excloses les pauses) d'un seminari de 5 dies amb una durada total de 40 hores

ANNEXOS

ANNEX 1. Avaluació del seminari "GEAR against IPV" per al professorat:
Qüestionari previ [S-P(pre)]

ANNEX 2^a. Avaluació del seminari "GEAR against IPV" per al professorat:
Qüestionari posterior [S-P(post)]

ANNEX 2^b. Formulari de consentiment per a l'avaluació de seguiment

ANNEX 3^a. Avaluació del seminari "GEAR against IPV" per al professorat:
Primer qüestionari de seguiment [S-P(seg. 1)]

ANNEX 3^b. Segon qüestionari de seguiment del seminari "GEAR against IPV" per al professorat i qüestionari de seguiment del taller [S-P(seg. 2) + T-P(seg.)]

ANNEX 4. Model de certificat del seminari per al professorat

ANNEX 5. Plantilles de presentació PowerPoint i documents Word

ANNEX 6. Model d'etiqueta de carpeta del seminari de formació per al professorat

A.

B.

C.

ANNEXOS

ANNEX 1. “GEAR against IPV”

Avaluació del seminari per al professorat: Qüestionari previ [S-P(pre)]

País / Núm.: ____ / ____

Data: _____

Informació demogràfica

1. **Sexe**

- ☐ Home
☐ Dona

2. **Edat:** _____ anys

3. **Especialitat:** _____

4. **Quants anys portes a l'ensenyament?** _____ anys

5. **Algun cop
has rebut una
formació relacionada
amb:**

	Sí	No
igualtat de gènere	☐	☐
violència de parella	☐	☐
violència del company íntim	☐	☐
violència i desatenció infantil	☐	☐
Altres: Què?		

6. **Tens experiència
implementant
projectes relacionats
amb:**

	Cap	Molt poca	Moderada	Adient	Molta
igualtat de gènere	☐	☐	☐	☐	☐
violència de parella	☐	☐	☐	☐	☐
violència del company íntim	☐	☐	☐	☐	☐
violència i desatenció infantil	☐	☐	☐	☐	☐
Altres: Què?					

7. **Quina és la teva motivació per assistir a aquest seminari?**

8. **Quin tema o temes consideres de vital importància que extractin en aquest seminari per poder implementar un programa a l'aula que tingui com a objectiu prevenir la violència a les relacions entre els sexes:**
(indiqueu 1-3 temes/àrees)

- a. _____
b. _____
c. _____

ANNEX 2^a. “GEAR against IPV”

Avaluació del seminari per al professorat: Qüestionari posterior [S-P(post)]

"GEAR against IPV": Avaluació del seminari del professorat [S-P(Post)]

País / Núm.: ____ / ____

Data: _____

En una escala del 0 al 10 (0 = gens... 10 = absolutament), valoreu les preguntes 1-3

1. Quin és el teu grau de satisfacció amb:

i.	el seminari en general?
ii.	els temes tractats?
iii.	el simulacre de taller "GEAR against IPV"?
iv.	la part teòrica del seminari?
v.	els coneixements obtinguts durant el seminari?
vi.	les habilitats adquirides i/o potenciades durant el seminari?
vii.	el Manual III: <i>Manual del professorat</i> , que t'han donat?
viii.	el Manual IV: <i>Manual d'activitats de l'alumnat</i> , que t'han donat?
ix.	el material addicional que t'han donat? <i>[es pot eliminar si no hi ha material extra]</i>
x.	l'adequació de la persona encarregada de la dinamització o formació?
xi.	la durada total del seminari?
xii.	la manera d'organitzar el seminari?
xiii.	el lloc on s'ha dut a terme el seminari?

2. Valoreu la persona dinamitzadora/formadora segons els següents aspectes:

	Simulacre de taller	Part teòrica
i.	Estava ben preparat/da <i>(modificar segons el cas)</i>	
ii.	Repartia bé el temps	
iii.	Era capaç d'atreure l'atenció del grup	
iv.	Responia a les preguntes amb criteri	
v.	Sabia motivar la participació activa	
vi.	Era capaç d'identificar adequadament les necessitats del grup	
vii.	Responia adequadament a les necessitats del grup	

3. Independentment de si duràs a terme tallers "GEAR" a la vostra classe o no, valora si consideres que et serà útil:

a. per a la teva feina diària	b. per a la implementació de tallers "GEAR against IPV" a l'aula
i.	el seminari en general?
ii.	el simulacre de taller "GEAR"?
iii.	la part teòrica de la formació
iv.	els coneixements obtinguts
v.	les habilitats adquirides o potenciades
vi.	el Manual III: Manual del professorat
vii.	el Manual IV: Manual d'activitats de l'alumnat
viii.	el material complementari subministrat

4. Valora, en una escala del 0% - 100%, la probabilitat de què:

%	i.	escolliries participar en un seminari semblant al futur
%	ii.	recomanaries a un company o companya assistir a un seminari així
%	iii.	decidiries implementar un taller GEAR a la teva classe

ANNEX 3. “GEAR against IPV”

Avaluació del seminari per al professorat: Primer qüestionari de seguiment [S-P(seg. 1)]

País / Núm.: ____ / ____

Data: _____

En una escala del 0 al 10 (0 = gens... 10 = absolutament), valoreu les preguntes 1-3

1. Valora la utilitat segons la teva opinió del seminari “GEAR against IPV” al qual has assistit:

a. per a la teva feina diària		b. per a la implementació de tallers “GEAR against IPV” a l'aula (només per a persones facilitadores)	
	i. el seminari en general?		i. el seminari en general?
	ii. el simulacre de taller “GEAR against IPV”?		ii. el simulacre de taller “GEAR against IPV”?
	iii. la part teòrica de la formació		iii. la part teòrica de la formació
	iv. els coneixements obtinguts		iv. els coneixements obtinguts
	v. les habilitats adquirides o potenciades		v. les habilitats adquirides o potenciades
	vi. el Manual III: Manual del professorat		vi. el Manual III: Manual del professorat
	vii. el Manual IV: Manual d'activitats de l'alumnat		vii. el Manual IV: Manual d'activitats de l'alumnat
	viii. el material complementari subministrat		viii. el material complementari subministrat

2. Valora cada Manual (Manual III: Manual del professorat i Manual IV: Manual d'activitats de l'alumnat), segons els següents aspectes:

	Manual III	Manual IV
i. És comprensible		
ii. És fàcil de fer servir		
iii. m'ha resultat útil com a professor o professora		
iv. Tracta els temes adequadament		
v. Inclou informació relacionada directament amb la meva professió		
vi. S'ajusta a les necessitats professionals del professorat		
vii. Conté informació que he fet servir a la meva pràctica com a docent		
viii. Conté material que he fet servir a la meva pràctica com a docent		
ix. M'ha facilitat la implementació dels tallers GEAR a l'aula		
x. M'ha ajudat a detectar senyals d'abús en el meu alumnat		
xi. M'ha ajudat a sentir-me amb més seguretat per apropar-me a alumnes que pateixen abusos		
xii. M'ha ajudat a adquirir habilitats per ajudar a alumnes que pateixen abusos		

3. Independentment del coneixement que tinguis sobre aquests temes, et sentiries bé implementant a l'aula activitats que tractin cadascun d'aquests temes?

	i. igualtat de gènere
	ii. estereotips de gènere
	iii. relacions afectives d'adolescents (relacions de parella)
	iv. relacions saludables i no saludables
	v. com reconèixer els senyals de violència
	vi. la violència física a les relacions de parella
	vii. la violència psicològica a les relacions de parella
	viii. la violència sexual a les relacions de parella
	ix. maneres d'intervenir en la violència de parella i/o violència del company íntim

4. Valora, en una escala del 0% - 100%, la probabilitat de què:

%	i. escolliries participar en un seminari semblant al futur
%	ii. recomanaries a un company o companya assistir a un seminari així
%	iii. decidiries implementar un taller GEAR against IPV a la teva classe

ANNEX 5. Plantilles de presentació PowerPoint i documents Word [disponibles en format *.doc i *.ppt]

GEAR against IPV II

Gender Equality Awareness Raising against Intimate Partner Violence II

JUST/2013/DAP/AG/5408

Co-funded by the DAPHNE III
Programme of the European Union

Seminari de formació per al professorat

Francisco García Lapresta, Docent.
Núria Pociello Cayuela, Pedagoga.

Seminari de formació per al professorat

- Text
- Text
- Text
- Text

European Anti-Violence Network

GEAR against IPV - II (JUST/2013/DAP/AG/5408) – Seminari de formació al professorat
Barcelona, del 8 d'octubre al 26 de novembre de 2015

Co-funded by the DAPHNE III
Programme of the European Union

ANNEX 6. Model d'etiqueta

de carpeta del seminari de formació per al professorat

Construïnt Relacions Igualitàries i Saludables

Cofinançat per Programa
DAPHNE III de la Unió Europea

Seminari per al professorat

7 d'octubre al 25 de novembre de 2015

**Associació Rosa Sensat. Avda. de les Drassanes, núm.3, Barcelona.
Plataforma unitària contra les violències de gènere**

“Gender Equality Awareness Raising against Intimate Partner Violence - II”

[JUST/2013/DAP/AG/5408]

Construïnt Relacions Igualitàries i Saludables

Cofinançat per Programa
DAPHNE III de la Unió Europea

Seminari per al professorat

14 de gener al 3 de març de 2016

**Associació Rosa Sensat. Avda. de les Drassanes, núm.3, Barcelona.
Plataforma unitària contra les violències de gènere**

“Gender Equality Awareness Raising against Intimate Partner Violence - II”

[JUST/2013/DAP/AG/5408]

